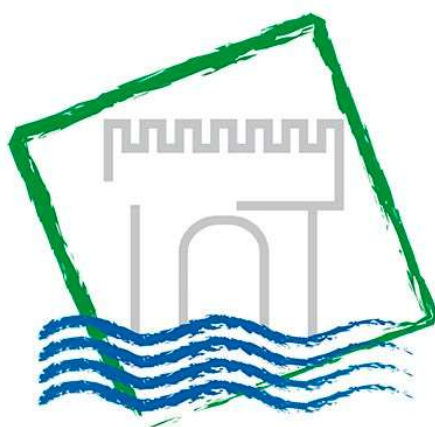

Priority rozvoje vzdělávací soustavy v Ústeckém kraji

Školní rok 2019/2020

Zpracoval:
Odbor školství, mládeže a tělovýchovy Krajského úřadu Ústeckého kraje

Předkládá:
Mgr. Bc. Petr Šmíd, náměstek hejtmana Ústeckého kraje s kompetencemi pro školství, mládež a sport

V Ústí nad Labem dne 14. 5. 2019

V předchozích letech se podařilo významně zlepšit materiálně-technické vybavení na středních, ale i základních školách. Byly realizovány významné investiční projekty, které umožní zvýšení kvality vzdělávání většího počtu žáků – například rekonstrukce a dostavba areálu Vyšší odborné školy obalové techniky a Střední školy, Štětí, Kostelní 134, příspěvkové organizace. V důsledku optimalizace školství se podařilo zachovat širokou nabídku technických oborů středního vzdělání a i díky tomu v současné době narůstá počet žáků v těchto oborech. Optimalizace školství dále umožnila lepší odměňování pracovníků škol (v Ústeckém kraji jsou vyšší průměrné platy učitelů proti ostatním krajům ČR). Žáci středních škol se pak nezdědka objevují na předních příčkách celostátních soutěží.

V následujícím období se školství v Ústeckém kraji dotknou významné změny spojené zejména s reformou financování regionálního školství a jinými legislativními úpravami např. novelou nařízení vlády č. 75/2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků, ve znění pozdějších předpisů.

Cílem tohoto dokumentu je shrnutí základních priorit rozvoje školství v Ústeckém kraji. Uvedené priority odpovídají strategickým dokumentům: Dlouhodobému záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v Ústeckém kraji 2016 – 2020 a Výroční zprávě o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Ústeckém kraji ve školním roce 2017/2018 a jsou zcela v souladu s aktuálním vývojem v oblasti vzdělávání. Zároveň je nutné vnímat finanční a legislativní podmínky a možnosti a zřizovatelské kompetence Ústeckého kraje.

Obsah

Předškolní vzdělávání	4
Největší problémy:	4
Opatření:	5
Základní vzdělávání	6
Největší problémy:	7
Opatření:	7
Střední vzdělávání	9
Největší problémy:	12
Opatření:	13
Vyšší odborné vzdělávání	14
Největší problémy:	14
Opatření:	14
Zájmové vzdělávání	15
Střediska volného času	15
Školní družiny a školní kluby.....	15
Opatření:	15
Investiční výdaje do škol a školských zařízení zřizovaných Ústeckým krajem.....	16
Investiční akce plánované na roky 2019 – 2020.....	16
Strategické investiční projekty	17
Seznam použitých zkratk	18

Předškolní vzdělávání

Ačkoliv evidujeme meziroční nárůst počtu přijatých dětí do mateřských škol, který souvisí především se zákonnou povinností předškolního vzdělávání dětí v posledním ročníku MŠ, neočekáváme pokračování tohoto trendu v následujících obdobích. To potvrzují data k 30. 9. 2018 (pokles počtu dětí v MŠ o cca 300). S kapacitou však mohou mít problémy některé regiony Ústeckého kraje, zejména ty s dobrou dostupností hlavního města Prahy – například obce v územním obvodu ORP Roudnice nad Labem.

V souvislosti se změnou legislativy upravující podmínky přijetí do přípravných tříd předpokládáme pro školní rok 2019/2020 nárůst žádostí o zřízení přípravné třídy. Konkrétně se jedná o § 47 odst. 1 školského zákona, který nově stanoví: „*Obec, svazek obcí, kraj a registrovaná církev a náboženská společnost, které bylo přiznáno oprávnění k výkonu zvláštního práva zřizovat církevní školy, mohou zřizovat přípravné třídy základní školy pro děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky, u kterých je předpoklad, že zařazení do přípravné třídy vyrovná jejich vývoj, přednostně děti, kterým byl povolen odklad povinné školní docházky.*“ Tím se nově zvětšuje skupina dětí, které mohou do přípravné třídy docházet, neboť již není omezena výhradně na děti, kterým byl povolen odklad povinné školní docházky (Předchozí právní úprava se týkala dětí, které jsou sociálně znevýhodněné a u kterých je předpoklad, že zařazení do přípravné třídy vyrovná jejich vývoj). Tuto formu vzdělávání, která vhodně doplňuje standardní formu předškolního vzdělávání, považujeme pro určitou skupinu dětí za přínosnou.

Významně narůstá počet individuálně integrovaných dětí v mateřských školách. Meziročně jde o 83 % nárůst na celkový počet 372 dětí, přičemž nejvíce dětí má speciální vzdělávací potřeby v oblasti závažných vad řeči. Významnější nárůst evidujeme také u dětí s mentálním postižením a se závažnými vývojovými poruchami. S výše uvedeným trendem souvisí nárůst počtu asistentů pedagoga ze 136, ve školním roce 2016/2017, na 198 ve školním roce 2017/2018. Tito pedagogičtí pracovníci však často nemají potřebné znalosti a dovednosti pro práci s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami.

Vzhledem k očekávaným změnám ve společnosti souvisejícími s prudkým technologickým rozvojem, zejména v oblasti digitalizace a tzv. fenoménu 4.0, je potřeba podporovat čtenářskou, digitální a matematickou gramotnost dětí již od předškolního vzdělávání.

V uplynulém období došlo, vzhledem ke končícím funkčním obdobím, k častějším výměnám ředitelů/ředitelek mateřských škol. Tito noví vedoucí pracovníci potřebují ve vyšší míře metodickou podporu ze strany zřizovatelů, ale i krajského úřadu a dalších subjektů.

Pro školní rok 2019/2020 bude potřeba podpořit MŠ v souvislosti s přechodem na nové financování v rámci reformy financování, která má být od 1. 1. 2020 v účinnosti.

Největší problémy:

- Narůstající počet dětí s vadami řeči a komunikačními dovednostmi.
- Narůstající počet dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, které jsou integrované do běžných tříd MŠ.
- Nedostatečné vybavení MŠ pro výuku/podpora polytechnického vzdělávání.
- Nedostatečná znalost/orientace pedagogických pracovníků v nových výukových metodách aktivizujících rozvoj technických, digitálních a matematických dovedností dětí.
- Relativně nízká účast dětí v Ústeckém kraji na předškolním vzdělávání.

- Nízká efektivita dopadu povinného předškolního vzdělávání pro skupinu dětí ohrožených budoucím školním neúspěchem ze socio-kulturně znevýhodněných lokalit, na něž byl záměr zákonodárců směřován.
- Začleňování dětí ve věku od dvou do tří let, pro které nemají všechny školy připraveny optimální personální a materiální podmínky (a bezpečné prostředí).
- Zvýšená administrativní zátěž ředitelů/ředitelky škol v souvislosti s inkluzivním vzděláváním.

Opatření:

- Podpora navyšování kapacit škol poskytujících předškolní vzdělávání nejen s ohledem na zvýšení dostupnosti předškolního vzdělávání, ale také s ohledem na vzdělávací potřeby jednotlivých dětí a vytváření optimálních podmínek pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami (zejména ve vztahu k zápisu do rejstříku škol a školských zařízení).
- Podpora zřizování přípravných tříd základních škol s ohledem na potřeby a naplněnost přípravných tříd v konkrétní spádové lokalitě.
- Realizace projektu na podporu dětí s vadami řeči (obdobu úspěšného projektu PROKOM).
- Finanční podpora projektu na podporu získání znalostí v oblasti logopedické prevence (každoroční realizace dvou kurzů Primární logopedická prevence prostřednictvím Logopedické základní školy, Měcholupy).
- Realizace vzdělávacích kurzů zaměřených na získání znalostí a dovedností v oblasti pedagogických věd určených pro asistenty pedagoga v mateřských školách.
- Metodická podpora při administraci a zajištění financování podpůrných opatření potřebných při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.
- Metodická podpora ředitelky mateřských škol v oblasti pedagogického vedení školy a zvyšování kvality vzdělávání v jeho průběhu a výsledcích.
- Podpora spolupráce škol s orgány sociální péče a nevládními organizacemi, zapojení terénních pracovníků apod. pro efektivnější naplňování záměru povinného předškolního vzdělávání, zejména pro děti ze socio-kulturně znevýhodněných oblastí.
- Podpora spolupráce a vzájemné informovanosti mezi mateřskými a základními školami.
- Realizace rozvojového programu na finanční zajištění překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů se zohledněním provozu mateřských škol a tím zvýšení kvality předškolního vzdělávání.
- Pokračování aktivit na podporu digitální, matematické i čtenářské gramotnosti realizovaných v rámci projektů naplňujících KAP a MAPy (např. činnost Odborné metodické skupiny pro digitální gramotnost, zřizování digibuněk, podpora mobilních center kolegiální podpory včetně půjčovny pomůcek, činnost pracovních skupin pro rozvoj matematické a čtenářské gramotnosti v MAP II apod.).
- Podpora realizace projektů zaměřených na budování pozitivního vztahu k technice, ale také přírodě a posilování kreativity a manuální zručnosti dětí – mimo jiné prostřednictvím MAP.

Základní vzdělávání

V základním vzdělávání dochází, v souladu s demografickým vývojem, několik let po sobě, k nárůstu počtu žáků. Nejinak tomu bylo i ve sledovaném období. Převis poptávky po přijetí do základní školy se vyskytuje pouze v ojedinělých případech, jedná-li se o tzv. prestižní školy, případně o školy, které sídlí v obcích a městech místně a časově dostupných Praze.

V mezinárodním šetření PISA 2015 zaměřeném na matematickou, čtenářskou a přírodovědnou gramotnost patnáctiletých žáků bylo zjištěno, oproti předchozím šetřením, zhoršení výsledků žáků v těchto gramotnostech. Zároveň očekáváme stále se zhoršující dostupnost aprobovaných učitelů v přírodovědných předmětech, a to v důsledku přirozeného odchodu současných učitelů do starobního důchodu a zároveň nízkého počtu absolventů pedagogických fakult. Ačkoliv se materiálně technické vybavení potřebné pro kvalitní výuku v těchto oborech výrazně zlepšuje, zejména díky realizaci projektů z OP VVV a IROP – např. modernizace odborných přírodovědných učeben (laboratoře chemie, biologie apod.) na gymnáziích zřizovaných Ústeckým krajem, začínají být kritickým faktorem právě lidské zdroje (tento problém se týká prakticky všech stupňů vzdělání).

Vzhledem k zákonné povinnosti konat povinnou maturitní zkoušku z matematiky v maturitních oborech vzdělání od školního roku 2021/2022, je nutné zlepšit výuku matematiky zejména na druhém stupni základních škol, a to i s ohledem na současnou vysokou neúspěšnost žáků u maturitní zkoušky v tomto předmětu.

Dále narůstá počet žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, kteří jsou integrováni v běžných základních školách, meziročně o 16 %, což mnohdy bývá pro pedagogické pracovníky značnou zátěží. Ačkoliv školy obdrží nárokově finanční prostředky na asistenty pedagoga, je často nedostatečná jejich odbornost pro tuto činnost a ne vždy je takové podpůrné opatření přínosem pro žáky ve třídě, ve které tento asistent působí. Významně také narůstá počet asistentů pedagoga, a to o 41 % mezi posuzovanými školními roky, což je celkem téměř 900 přepočtených úvazků. Meziročně evidujeme nejvyšší nárůsty individuálně integrovaných žáků se závažnými vadami řeči a se závažnými vývojovými poruchami chování.

V Ústeckém kraji je nejvyšší podíl žáků, kteří ukončí povinnou školní docházku v jiném než devátém ročníku. Ačkoliv se tento podíl za poslední roky významně nemění a pohybuje se kolem 9 % (635), jedná se o nejhorší výsledek ve srovnání s ostatními kraji. Přibližně 60 % těchto žáků pak pokračuje ve vzdělávání na střední škole ve 2 – 3 letech oborech středního vzdělání s výučním listem. Výše uvedené koreluje také se statistikou Eurostatu, který uvádí, že v regionu Severozápad nedokončí sekundární vzdělání 15,6 % žáků, což je opět nejvíce v rámci 8 územních jednotek NUTS II v ČR. Jedním z nejúčinnějších nástrojů prevence tohoto negativního jevu je úzká spolupráce školy a zákonných zástupců žáka.

Velkým problémem se stává počet zameškaných hodin, který za druhé pololetí školního roku 2017/2018 činil 60,4 hodiny na žáka, což je o čtyři hodiny více než v předchozím období. Jedním z kroků, který by mohl zlepšit docházku žáků do školy, je zapojení do Operačního programu Potravinové a materiální pomoci.

Vzhledem k očekávaným změnám ve společnosti souvisejícím s prudkým technologickým rozvojem, zejména v oblasti digitalizace a tzv. fenoménu 4.0, je potřeba podporovat digitální gramotnost žáků v základním vzdělávání.

Největší problémy:

- Nedostatek kvalifikovaných učitelů matematiky a přírodovědných předmětů.
- Zhoršující se výsledky žáků ve čtenářské, matematické a přírodovědné gramotnosti žáků na druhém stupni ZŠ.
- Zvyšující se nároky na učitele související s vyšším podílem žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v běžných třídách základních škol.
- Rostoucí počet žáků s komunikačními problémy (vady řeči, ale také narůstající počet dětí vracějících se do ČR po dlouhodobém pobytu v zahraničí a dětí zahraničních pracovníků).
- Vysoký podíl žáků, kteří ukončí povinnou školní docházku v jiném než 9. ročníku.
- Vysoký počet zameškaných hodin.

Opatření:

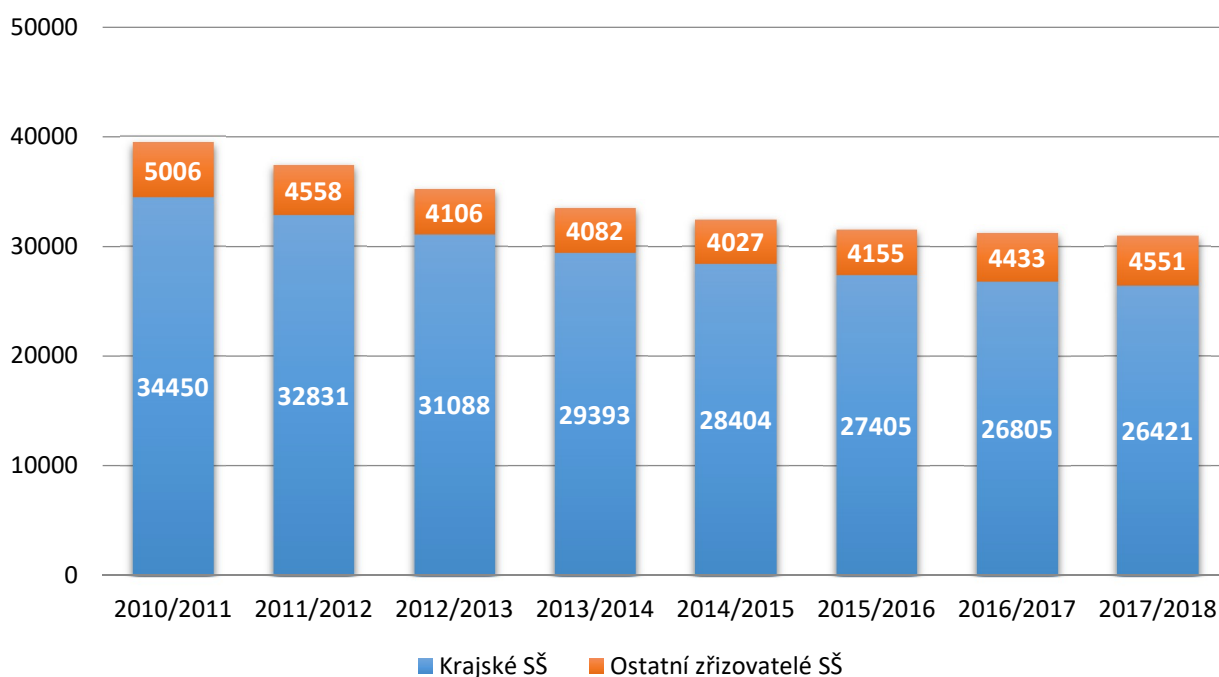
- Podpora navyšování kapacit základních škol v exponovaných lokalitách, zejména ve vztahu ke změnám v rejstříku škol a školských zařízení.
- Pokračování aktivit na podporu matematické gramotnosti realizovaných v rámci projektu I-KAP A (činnost Odborné metodické skupiny pro matematickou gramotnost, Mobilní centrum kolegiální podpory apod.), činnost pracovních skupin pro rozvoj matematické gramotnosti v MAP II.
- Realizace DVPP prostřednictvím zjednodušených projektů tzv. šablon zaměřených na výuku matematiky na ZŠ.
- Pokračování aktivit na podporu čtenářské gramotnosti realizovaných v rámci projektu I-KAP A (činnost Odborné metodické skupiny pro čtenářskou gramotnost, Mobilní centrum kolegiální podpory včetně půjčovny pomůcek, apod.), činnost pracovních skupin pro rozvoj čtenářské gramotnosti v MAP II.
- Pokračování aktivit na podporu přírodovědných předmětů: chemie, fyzika, přírodopis a biologie, realizovaných v rámci projektu I-KAP A (činnost Odborných metodických, Mobilní centra kolegiální podpory včetně půjčoven pomůcek, apod.).
- Ve spolupráci s Univerzitou Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem realizovat kurz DVPP zaměřený na didaktické a oborové minimum v přírodovědných předmětech pro učitele ZŠ s odlišnou aprobací (oborovým zaměřením).
- Realizace projektu na podporu dětí s vadami řeči a komunikačními problémy (obdobu úspěšného projektu PROKOM).
- Finanční podpora projektu na podporu získání znalostí v oblasti logopedické prevence (každoroční realizace dvou kurzů Primární logopedická prevence prostřednictvím Logopedické základní školy, Měcholupy).
- Realizace kurzů pro asistenty pedagoga v základních školách.
- Metodická podpora při administraci a čerpání podpůrných opatření.
- Setkávání učitelů vzdělávajících nadané a mimořádně nadané žáky (sdílení zkušeností, náměty na realizaci výuky).
- Organizování kazuistických seminářů zaměřených na vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.
- Personální podpora škol s vyšším podílem žáků se speciálními vzdělávacími potřebami – pozice tzv. Koordinátora inkluze.
- Zveřejňování příkladů dobré praxe společného vzdělávání na webu OSMT.

- Správa databáze podpůrných pomůcek (nabídka a poptávka škol).
- Realizace zjednodušených projektů tzv. šablon zaměřených na personální posílení o sociálního pedagoga, případně vytvoření komplexního školního poradenského pracoviště.
- Realizace projektu z Operačního programu Potravinové a materiální pomoci - tzv. obědy do škol v Ústeckém kraji.
- Pokračování aktivit na podporu digitální gramotnosti realizovaných v rámci projektu I-KAP A (činnost Odborné metodické skupiny pro digitální gramotnost, Mobilní centrum kolegiální podpory včetně půjčovny pomůcek, apod.).

Střední vzdělávání

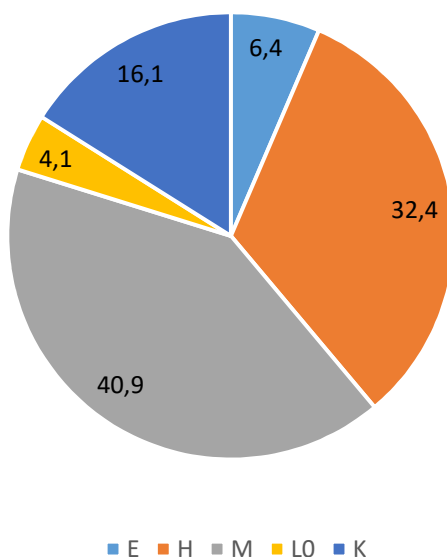
Ve středním školství již téměř dekádu dochází k poklesu počtu žáků (denní forma vzdělávání). Oproti předchozímu školnímu roku se jedná o pokles o cca 270 žáků. Pohyb v počtech žáků se však liší podle zřizovatelů. Zatímco na středních školách zřizovaných Ústeckým krajem evidujeme pokles počtu žáků, na školách ostatních zřizovatelů meziročně počet žáků v denní formě vzdělávání narostl o cca 120 žáků. I když kapacity středních škol jiných zřizovatelů jsou řádově nižší, stále mají dostatečnou absorpční kapacitu, která je více než dvojnásobná oproti aktuálnímu počtu žáků v těchto školách. Na území Ústeckého kraje má sídlo 28 aktivních středních škol, které nezřizuje Ústecký kraj. Vysoký podíl žáků těchto škol se pak vzdělává v oborech s problematičtější uplatnitelností na trhu práce (např. obory tzv. službové a ekonomické), i když s ohledem na aktuální fázi hospodářského cyklu je nezaměstnanost čerstvých absolventů velmi nízká napříč všemi obory vzdělání. Středních škol zřizovaných Ústeckým krajem je celkem 51 (nejsou započítány speciální školy, které vzdělávají žáky v oboru Praktická škola jednoletá/dvouletá), včetně konzervatoře v Teplicích.

Vývoj počtu žáků denní forma studia v Ústeckém kraji - obory SŠ

Zdroj: zahajovací výkazy k 30. 9. daného školního roku

Počet žáků 1. ročník denní studium 2018/2019 v %

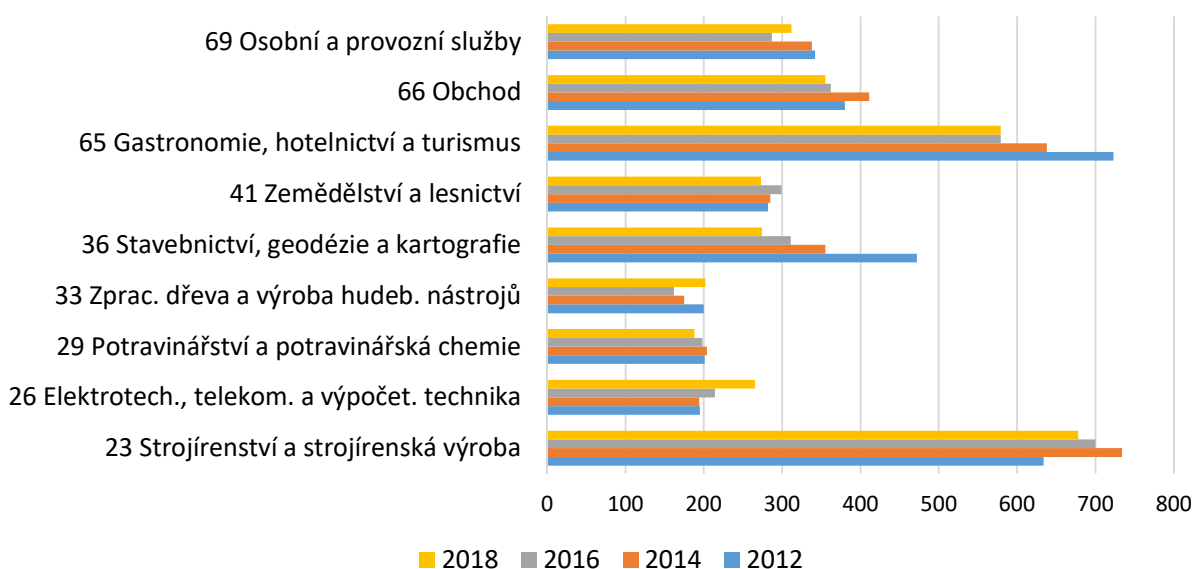

Zdroj: zahajovací výkazy k 30. 9. daného školního roku

V Ústeckém kraji je významný podíl žáků, kteří se vzdělávají v oborech kategorie dosaženého vzdělání E a H (obory s výučním listem). Ve srovnání s ostatními kraji ČR patří tento ukazatel k nejvyšším, podobně je na tom kraj Karlovarský a Moravskoslezský. Podíl žáků v prvních ročnících odborných tzv. maturitních oborů vzdělání (M + L) je 45 % a tzv. gymnaziálních (K) 16 %.

Vývoj počtu žáků v prvních ročnících dle vybraných skupin oborů vzdělání a kategorií dosaženého vzdělání

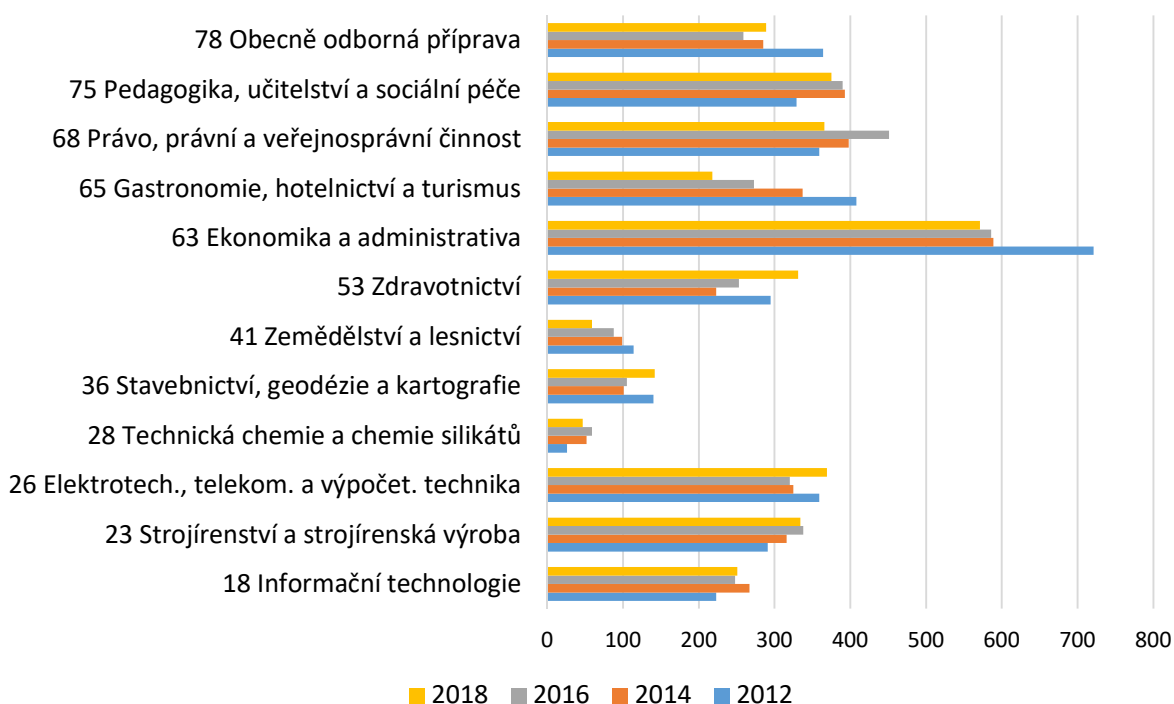
Žáci dle skupin oborů vzdělání, kategorie E a H

Zdroj: zahajovací výkazy k 30. 9. daného školního roku

Graf zachycuje počet žáků učebních oborů v jednotlivých skupinách oborů vzdělání. Nejvyšší podíl žáků v prvních ročnících zaznamenáváme ve skupinách oborů vzdělání 23 Strojírenství a strojírenská výroba, 65 Gastronomie, hotelnictví a turismus a 66 Obchod. Zatímco ve skupině oborů vzdělání 23 je velmi nízká nezaměstnanost čerstvých absolventů, ve skupině oborů vzdělání 65 a 66 patří k nejvyšším. Z pohledu aktuálních trendů digitalizace a robotizace průmyslové výroby je potřeba podporovat zájem o obory vzdělání skupiny 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika.

Žáci dle skupin oborů vzdělání, kategorie M a L0

Zdroj: zahajovací výkazy k 30. 9. daného školního roku

Čerství absolventi maturitních oborů vzdělání vykazují obecně poměrně nízkou nezaměstnanost. Nejvíce žáků je do prvních ročníků odborných škol přijímáno do skupiny oborů vzdělání 63 Ekonomika a administrativa, i když je tento trend v posledních letech sestupný. Čerství absolventi těchto oborů vzdělání vykazují vyšší nezaměstnanost než je dlouhodobý průměr nezaměstnanosti oborů vzdělání kategorie M v Ústeckém kraji. Naopak, z hlediska současných, ale také budoucích předpokládaných potřeb průmyslu v Ústeckém kraji, je potřeba podpořit skupiny oborů vzdělání 23, 26 a 36. Z hlediska zdravotnických potřeb obyvatelstva je pak důležitá podpora skupiny oborů vzdělání 53 Zdravotnictví, kde v minulých letech došlo k významnému poklesu počtu žáků. V posledních dvou letech však sledujeme změnu v tomto negativním trendu a počty žáků oboru vzdělání Zdravotnický asistent/Praktická sestra začínají celkově v prvním ročníku narůstat. Mezi hlavní příčiny této změny řadíme nepovinnost konat v těchto oborech maturitní zkoušku z matematiky (od roku 2022) a také v zařazení oboru vzdělání Zdravotnický asistent/Praktická sestra do stipendijního programu Ústeckého kraje.

Obecně lze konstatovat, že vlivem dlouhodobé propagace a popularizace technických oborů vzdělání dochází k částečné harmonizaci s požadavky trhu práce – narůstá počet žáků v technických oborech vzdělání. Vzhledem k předpokládaným změnám na trhu práce očekáváme zvyšující se požadavky

zaměstnavatelů na kvalifikaci absolventů technických oborů vzdělání. Je tedy potřeba zaměřit se na podporu zvyšování zájmu žáků vycházejících z devátých tříd základních škol o obory vzdělání poplatné tomuto trendu (související s tzv. technologiemi 4.0). Jedná se o obory vzdělání, jejichž absolventi získávají vyšší kvalifikaci (kategorie dosaženého vzdělání M a L/O). Důležité je také zlepšování materiálních a personálních podmínek výuky v těchto oborech vzdělání. Díky tzv. průmyslu 4.0 narůstá potřeba podporovat digitální gramotnosti, a to jak u žáků tak učitelů.

Střední školy poskytují s ohledem na negativní demografický vývoj poměrně vysokou nabídku oborů středního vzdělání, a to mnohdy, z pohledu trhu práce, v neperspektivních oborech, jejichž žáci navíc vykazují vysokou míru neúspěšnosti u maturitní zkoušky. Typicky se jedná obory Podnikání, Ekonomika a podnikání a Kosmetické služby (viz také tematická zpráva ČŠI - Vzdělávání ve středních školách s vysokou mírou neúspěšnosti žáků ve společné části maturitní zkoušky 2018). Tento stav vede v důsledku také k nízké naplněnosti tříd a neefektivnímu využívání pedagogických pracovníků.

Významným problémem začíná být zvyšující se podíl žáků, kteří nedokončí střední vzdělávání. S tím souvisí také vysoký počet zameškaných hodin, který se sice meziročně snížil na pololetí o 7 hodin, stále se však pohybuje kolem 80 hodin na pololetí a žáka. Mezi nejúčinnější nástroje prevence tohoto negativního jevu patří: úzká spolupráce mezi školou a rodinnou žáka, kvalitní kariérové poradenství a oborová prostupnost mezi kategoriemi dosaženého vzdělání na střední škole.

Nedostatek učitelů některých oborů se týká také středního vzdělávání, zde je však problém složitější o to, že se nejedná pouze o učitele všeobecně vzdělávacích předmětů (zejména Fy, Ch, M a IT.), ale také o učitele odborných předmětů a odborného výcviku. Vzhledem k věkové struktuře bude tento problém v příštích letech velmi pravděpodobně narůstat. V tomto ohledu by mohlo pomoci zvyšování platů pedagogických pracovníků, které by mohlo učitele, případně odborníky z praxe, k výkonu učitelské profese více motivovat.

S ohledem na výsledky mezinárodního šetření PISA a v souladu s prioritizací potřeb v oblasti vzdělávání, která byla realizována v rámci projektu Krajský akční plán vzdělávání, bude i ve školním roce 2019/2020 podporována čtenářská gramotnost a polytechnické vzdělávání na středních školách. Vzhledem k povinnosti konat ve většině maturitních oborů vzdělání povinnou maturitní zkoušku z matematiky od školního roku 2021/2022 a zároveň vysoké neúspěšnosti žáků při konání této zkoušky, je i nadále důležité podporovat matematickou gramotnost a výuku matematiky na středních školách.

Na základě dohody Ústeckého kraje s Ústřední komisí Středoškolské odborné činnosti bude v Ústeckém kraji ve školním roce 2019/2020 uspořádána 42. celostátní přehlídka Středoškolské odborné činnosti. Na pořadatelsství se budou organizačně podílet zejména střední školy v Mostě, kde celostátní přehlídka proběhne. K tomuto účelu budou využity služby školských zařízení dotčených škol – stravování ve školních jídelnách a ubytování v domovech mládeže.

Největší problémy:

- Vysoká nabídka oborů vzdělání, neodpovídající demografickému vývoji.
- Vysoká neúspěšnost žáků u maturitní zkoušky zejména v některých oborech vzdělání.
- Předčasné odchody ze vzdělávání.
- Nedostatek kvalifikovaných učitelů matematiky, přírodovědných a odborných předmětů a odborného výcviku.

Opatření:

- Optimalizovat obory vzdělání na středních školách zřizovaných Ústeckým krajem v souladu se závěry pracovní skupiny náměstka hejtmána pro oblast školství, ve shodě s dotčenými řediteli středních škol.
- Dodržovat opatření Dlouhodobého záměru vzdělávání a vzdělávací soustavy ve vztahu ke změnám v rejstříku škol a školských zařízení.
- Realizace zjednodušených projektů tzv. šablon zaměřených na personální posílení o sociálního pedagoga, případně vytvoření komplexního školního poradenského pracoviště.
- Pokračování aktivit na podporu kariérového poradenství v rámci projektu I-KAP A, zejména směrem ke zlepšení diagnostiky žáků ZŠ, ve spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou.
- Zachování prostupnosti mezi obory vzdělání na středních školách.
- Prostřednictvím rozvojového programu MŠMT a realizaci projektu I-KAP personálně posílit školská poradenská zařízení.
- Připravit modifikaci programu Stipendium Ústeckého kraje, která by akcentovala vyšší podporu vybraných pedagogických studijních oborů a zároveň by nezvyšovala nároky na rozpočet Ústeckého kraje.
- Pokračovat v popularizaci strojírenských, elektrotechnických, stavebních, chemických a zdravotnických oborů vzdělání.
- Zahájit popularizaci pedagogických oborů vzdělání, pokračovat ve spolupráci s UJEP Centrem celoživotního vzdělávání - příprava programů DVPP zaměřených na učitele přírodovědných předmětů, matematiky a IT.
- Pokračovat v motivačním a dotačním programu na podporu žáků vybraných oborů středního vzdělání.
- Pokračovat v podpoře zemědělského vzdělávání na Statku Kadaň – Jezerka.
- Prostřednictvím programu Moderní škola 4.0 popularizovat a podporovat vzdělávání žáků v technických oborech vzdělání, jejichž absolventi získají vyšší kvalifikaci.
- Pokračování aktivit na podporu přírodovědných předmětů: chemie, fyzika a biologie, realizovaných v rámci projektu I-KAP A (činnost Odborných metodických, Mobilní centra kolegiální podpory včetně půjčoven pomůcek, apod.).
- Pokračování aktivit na podporu digitální gramotnosti realizovaných v rámci projektu I-KAP A (činnost Odborné metodické skupiny pro digitální gramotnost, Mobilní centrum kolegiální podpory včetně půjčovny pomůcek, apod.).
- Pokračování aktivit na podporu matematické gramotnosti realizovaných v rámci projektu I-KAP A (činnost Odborné metodické skupiny pro matematickou gramotnost, Mobilní centrum kolegiální podpory apod.).
- Pokračování aktivit na podporu čtenářské gramotnosti realizovaných v rámci projektu I-KAP A (činnost Odborné metodické skupiny pro čtenářskou gramotnost, Mobilní centrum kolegiální podpory včetně půjčovny pomůcek, apod.).

Vyšší odborné vzdělávání

V oborech vyššího odborného vzdělání dochází k dlouhodobému poklesu počtu studentů. Zatímco v roce 2013 bylo na VOŠ zapsáno 1502 studentů v denní formě vzdělání, v roce 2018 to bylo pouze 595 studentů, přičemž zhruba 30 % studentů již během prvního ročníku studium opouští. Tento trend je dán jednak demografickým poklesem a jednak stále dostupnějším bakalářským studiem na vysokých školách. Většina žáků po úspěšném absolvování maturitní zkoušky tak raději volí právě studium na vysoké škole, i když absolventi vyšší odborné školy, zejména technického a zdravotnického zaměření, jsou trhem práce velmi žádáni, což je dáno vyšším zaměřením VOŠ na praktickou profesní orientaci.

V tomto ohledu by mohla pomoci transformace vyššího odborného vzdělání tak, aby lépe doplňovalo bakalářské studijní programy, případně umožnilo lepší prostupnost mezi obory vysokých a vyšších odborných škol. Také se uvažuje o jednoletých bakalářských programech pro absolventy VOŠ. O tom jakým vývojem se bude vyšší odborné vzdělání ubírat, rozhodne MŠMT v následujících letech, také na základě aktuálně realizovaného projektu.

V následujícím období se i VOŠ bude týkat reforma financování, jejímž hlavním cílem je sjednocení financování srovnatelných oborů vzdělání mezi jednotlivými kraji.

Mimo významného poklesu počtu studentů mají VOŠ rovněž problém se zajištěním výuky některých předmětů kvalifikovanými učiteli.

Největší problémy:

- Velmi významný pokles počtu studentů.
- Nedostatečná kompatibilita mezi bakalářským a vyšším odborným vzděláním.

Opatření:

- Dodržovat opatření Dlouhodobého záměru vzdělávání a vzdělávací soustavy ve vztahu ke změnám v rejstříku škol a školských zařízení.
- Podporovat transformaci VOŠ, která povede k vyšší konkurenceschopnosti bakalářskému studiu na vysokých školách.

Zájmové vzdělávání

Zájmové vzdělávání stejně jako neformální vzdělávání tvoří nedílnou součást procesu celoživotního učení. Zájmové vzdělávání se uskutečňuje ve školských zařízeních pro zájmové vzdělávání, zejména ve střediscích volného času (domy dětí a mládeže, stanice zájmových činností), školních družinách a školních klubech. Střediska volného času se dále podílejí také na organizaci soutěží a přehlídek dětí a žáků.

Střediska volného času

V Ústeckém kraji sledujeme nárůst počtu účastníků na zájmovém vzdělávání (SVČ), což souvisí s pozitivním demografickým vývojem v relevantní věkové kohortě žáků. Ne všechny SVČ mají vytvořeny optimální materiálně-technické podmínky pro výuku v polytechnicky zaměřených útvarech. V Dalším období bude podpora soustředěna na výuku a popularizaci polytechnického vzdělávání v těchto školských zařízeních nejen pro zájmové vzdělávání, ale tak aby bylo území kraje rovnoměrně pokryto kvalitní nabídkou polytechnického zájmového vzdělávání, které bude dostupné co největšímu počtu dětí a žáků.

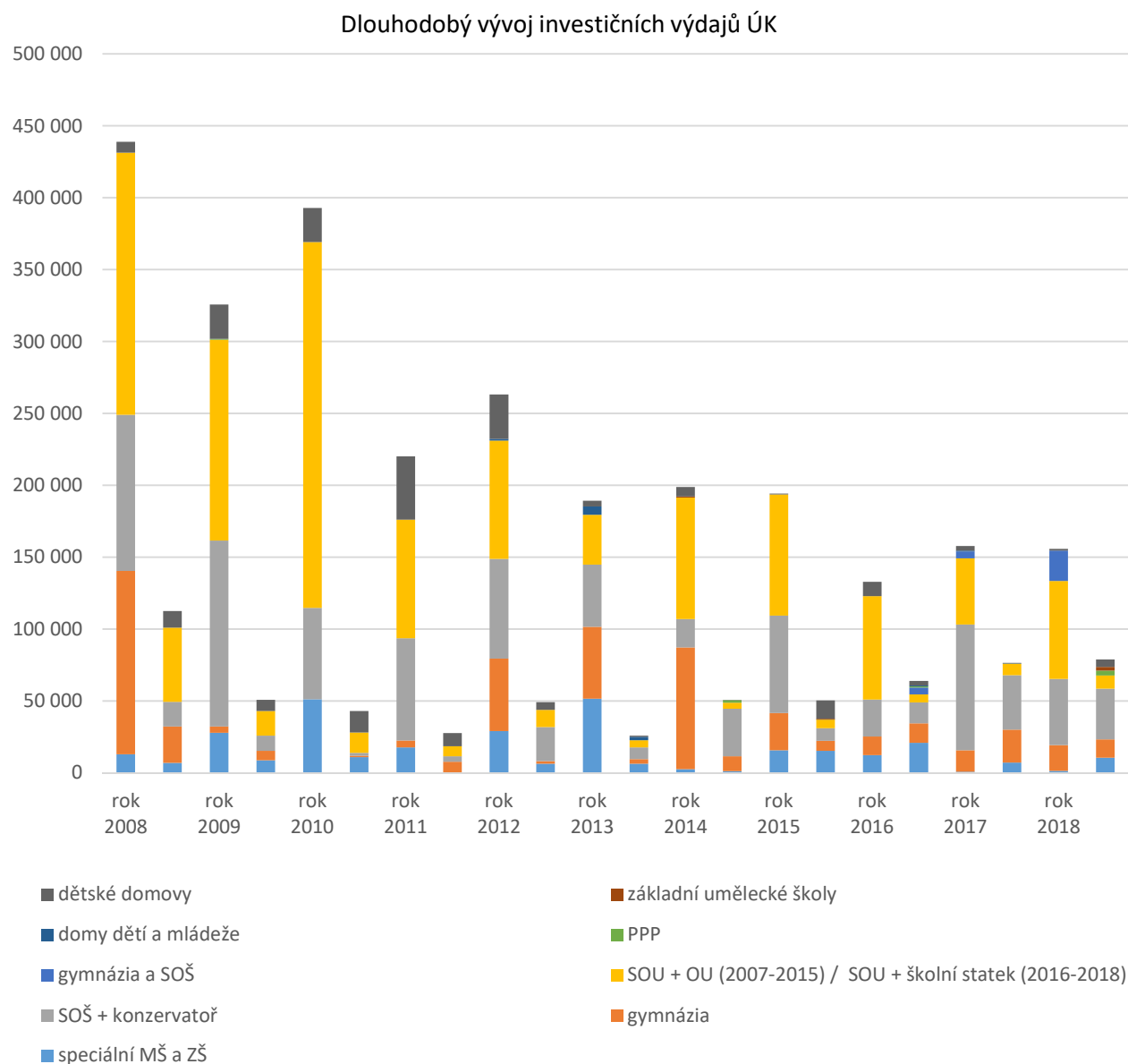
Školní družiny a školní kluby

V souladu s demografickým vývojem stoupá i počet žáků, kteří se zúčastňují vzdělávání ve školních družinách a klubech. Vzniká tedy také potřeba navyšování jak počtu, tak kapacit těchto zařízení. Ústecký kraj bude v souladu s aktuálními potřebami a očekávaným vývojem podporovat navyšování kapacit a počtu těchto zařízení.

Opatření:

- Podpora vytvoření vhodných materiálně technických podmínek polytechnicky zaměřených útvarů SVČ na území každého ORP v Ústeckém kraji.
- Podpora navyšování kapacit školních družin a školních klubů v odůvodněných případech v souladu s demografickým vývojem a s ohledem na aktuální naplněnost školy.

Investiční výdaje do škol a školských zařízení zřizovaných Ústeckým krajem

Graf znázorňuje kapitálové (první sloupec) a běžné (druhý sloupec) investiční výdaje za jednotlivé roky a druhy škol či školských zařízení z rozpočtu Ústeckého kraje. Patrné je zejména snižování kapitálových výdajů za sledované období.

Investiční akce plánované na roky 2019 – 2020.

Přehled investičních akcí v oblasti školství plánovaných pro financování z úvěru Ústeckého kraje v letech 2019-2020 je v příloze č. 1 tohoto materiálu. Tyto akce již byly schváleny k financování zastupitelstvem Ústeckého kraje. Přílohou č. 2 tohoto materiálu je k 9. 5. 2019 poslední varianta finančního plánu, která po dalších jednáních odboru INV a EK může doznat změn. Výsledný návrh investičního plánu předpokládá odbor INV přibližně k 17. 5. 2019, následně bude probíhat jeho schvalování v orgánech kraje. Mimo uvedené investiční akce je v souladu s pořadatelským celostátní

přehlídky Středoškolské odborné činnosti plánováno dokončení rekonstrukce pavilonu domova mládeže při Střední škole technické, Most, příspěvkové organizace.

Strategické investiční projekty

Jedná se o projekty s významnějším dopadem pro soustavu středního vzdělávání v Ústeckém kraji. Realizace těchto projektů vede ke zvýšení kvality vzdělávání většího počtu žáků, zpravidla se týká většiny žáků dané školy, nebo alespoň poloviny žáků v případě, že se jedná o školu páteřní. Realizace těchto projektů vede ke konsolidaci vzdělávací soustavy, resp. míst poskytovaného vzdělávání, která je po realizaci programu páteřních škol dále značně roztržštěná, neodpovídá reálným potřebám středních škol a vede k neefektivnímu využívání finančních a lidských zdrojů. Jedná se o investiční projekty v řádech vyšších desítek až stovek milionů korun.

Strategické investiční projekty v realizaci

Název projektu	Předpokládaný termín dokončení realizace	Předpokládané celkové náklady v tis. Kč
Střední škola stavební Teplice - dostavba areálu školy - I. Etapa	Srpen 2019	70 467
SŠT Most - REKO objektu šaten na dílny praktického vyučování	Listopad 2019	171 923

Plánované strategické investiční projekty

Název projektu	Předpokládaný termín realizace stavebních prací	Předpokládané celkové náklady v tis. Kč
Střední škola stavební a strojní, Teplice, p.o. - dostavba areálu školy. 1. etapa - 2. část	2019	278 000
Střední škola stavební a strojní, Teplice - dostavba areálu školy. 2. etapa - rekonstrukce vnitřních prostor stávajícího objektu (Fr. Šrámka 1350)	2020	Příprava PD (dle IZ 175 000)
Vyšší odborná škola a Střední průmyslová škola strojní, stavební a dopravní, Děčín, p.o. - rekonstrukce objektu (Slovanská 55)	2020	230 000
Gymnázium a Střední odborná škola dr. Václava Šmejkal, Ústí nad Labem, p.o. - stavební úpravy a dostavba areálu (Stará 99)	2020	437 000
*Střední průmyslová škola stavební a Střední odborná škola stavební a technická - Kampus řemesel - Ústí n. L.	???	704 000
Vyšší odborná škola, Střední průmyslová škola a Střední odborná škola služeb a cestovního ruchu, Varnsdorf, p. o. – Centrum vzdělávání Šluknovska	???	V současné době se zpracovává studie

* V případě, že nebude zahájena realizace dle zpracovaného projektu, bude muset být, s ohledem na havarijný stav budov, v brzké době zahájena postupná rekonstrukce objektu v ulici U Panského dvora a urgentně řešen havarijný stav budovy odloučeného pracoviště v Povrlech.

Seznam použitých zkratk

MŠ – mateřská škola

KAP – krajský akční plán rozvoje vzdělávání

MAP – místní akční plán rozvoje vzdělávání

PISA – Mezinárodní šetření PISA (*Programme for International Student Assessment*) je považováno za největší a nejdůležitější mezinárodní šetření v oblasti měření výsledků vzdělávání, které v současné době ve světě probíhá. Šetření je zaměřeno na zjišťování úrovně gramotností patnáctiletých žáků.

OP VVV – Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

IROP – Integrovaný regionální operační program

NUTS – nomenklatura územních statistických jednotek

ZŠ – základní škola

DVPP – další vzdělávání pedagogických pracovníků

PROKOM – Projekt na podporu žáků se speciálními potřebami – komunikační dovednosti, včetně vad řeči

OSMT – Odbor školství, mládeže a tělovýchovy Krajského úřadu Ústeckého kraje

MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

ČR – Česká republika

IT – informační technologie

VOŠ – vyšší odborná škola

SVČ – středisko volného času

ORP – obec s rozšířenou působností

INV – investiční

EK – ekonomické

REKO – rekonstrukce

PD – projektová dokumentace

ÚK – Ústecký kraj

p. o. – příspěvková organizace

SŠ – střední škola

SOŠ – střední odborná škola

SOU – střední odborné učiliště

OU – odborné učiliště

SŠT – střední škola technická

PPP – pedagogicko-psychologická poradna

ČŠI – česká školní inspekce

Fy – fyzika

Ch – chemie

M – matematika

K – úplné střední všeobecné vzdělání (4 – , 6 – , 8leté studijní obory gymnázií)

M – úplné střední odborné vzdělání s maturitou (4leté studijní obory SOŠ)

L/O – úplné střední vzdělání s maturitní zkouškou (4leté studijní obory SOU)

H – střední odborné vzdělání s výučním listem (3leté učební obory SOU)

E – nižší střední odborné vzdělání s výučním listem (2 – , 3leté učební obory OU, U)